

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב"דף היומ" בשו"ת ומ"מ

דף ט.

כתב שחיטה ומילה, ומהו כתב עי' רש"י, ועי' רש"ש וחת"ס.

ואידך הני שכיחן, עי' פרש"י, והא דשחיטה ומילה וכתב נמי מצויין אבל אלו יש להם ממונים מיוחדים שעושים אותם, ועי' תוס' כאן ובמנחות לה:.

כל טבח שאינו יודע וכו', אסור לאכול משחיטתו, וברמב"ם שחיטה ד' א' כתב דשחיטתו קרובה לספק נבילה, ומשמע דמעיקר הדין כשר דרוב שחיטות מתקנות, אמנם בטל כתב ב-ב' מקומות גם לגבי כיסוי הדם כח' יד', וגם לגבי אוא"ב טז' יג' דרוב מעשיו מקולקלים, ולמדו האחרונים דזה שלא כרמב"ם עי' פרמ"ג שפ"ד א' יא'.

עיקור, מהו עי' פרש"י דקרע סימן אחד, ובתוד"ה כולו פירשו דשחט בסכין פגומה דהיא קורעת את הסימנים, ובריטב"א כ. הקשה סתירה בין רש"י כאן לרש"י שם שפי' שעיקור הכוונה שנעקרו הסימנים ממקומם ואז שחט, וע"ע פי' בתוס' וברמב"ן ורשב"א

דשהי ודריס ולא ידע, וברשב"א דן האם יועיל מה שנודיעו אח"כ הל' שחיטה ויאמר שלא עבר עליהם, ודקדק מדברי רש"י דמהני והוא פליג, עי' לב אריה, וע"ע באחרונים, ראש יוסף וחת"ס מה הדין בדבר שאנו יכולים לראות שלא עבר עליו, אם יפסול בזה חסרון הידיעה שלו או לא.

כדי ביקור חכם טבת, ושיעור הזמן הוא לפי זמן בדיקת הסכין, ועי' תוד"ה כדי שהקשו שגם זה לא דבר קבוע, ות"ל לפי אורך הסכין נשחטת לכל בהמה, אבל קשה דגם זה אינו קבוע, ולכן פי' בתפארת יעקב דהשיעור בכל בהמה לפי הסכין ששחט בה.

בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת, ופרש"י אבר מן החי, אלא שזה קשה דעכשיו אחר שנשחטה ודאי אין בה איסור זה, רשב"א, ועי' תוס' דהאיסור 'אינו זבוחה', ולפי רש"י צ"ל דמחזיקין מאיסור לאיסור, והיינו באיסור נבילה, דמי שבחייה אסורה משום אבמה"ח בחייה, במיתתה אסורה משום נבילה, אבל לא מהני להחזיקה לאיסור טריפה, רעק"א, ועי' ע חת"ס ונימוקי הגר"ב שהקשו סתירה ברש"י, עי' תירוצם.

מר סבר בחזקת איסור קיימא והשתא מתה, ובאמת יש להבין דבשלמא באיסור הוחזקה אבל לא בטומאה? ולפי מה שביארנו לעיל שזה המשך החזקה הראשונה לפי המציאות הפשוטה ממילא נהית נבילה גם לטומאה ולא נחדש בה היתר שחיטה מספק רשב"א, ובאחרונים רעק"א ש"ש קה"י ועוד כתבו כעין זה דהאיסור אכילה שלה מכריח עמו טומאה, ועוד כתב הקה"י שיש לה חזקת הגוף שסימנה לא נשחטו.

בדעת ר"א ברבי ינאי דאין בה חזקת טומאה נחלקו רש"י ותוס' האם מה שאסור באכילה הוא מה"ת או רק דרבנן ולכן לגבי טומאה לא החמירו, ודעת הרמב"ם שחיטה א' יב' כרש"י, ועי' רעק"א שו"ת קסב' דזה לשיטתם שאין סומכים על רוב התלוי במעשה עי"ש, ועי' במרדכי סי' תקע"ח ובבינת אדם שער ר"ח אות א'.

רש"י ד"ה במה שפירש למה אין לה חזקת טומאה משום שהיא בשר מן החי, עי' שיטמ"ק ובלב אריה.

הא קמ"ל דאע"ג דאתיליד בה ריעותא וכו', וברש"י נררה דזה כמין חזקת הגוף שלא ניטרפה עד אחר שחיטה, ובר"ן הקשה דאין ראייה שלא היתה טריפה מבטן, ומה שחיתה יב' חודשים זה עדיין לא יוצר חזקה דעדיין לא יצתה לחזקה שלימה (עי' בינת אדם ר"ח יד'), ולכן פירשו הראשונים שזה בנוי על רוב בהמות שאינם טריפות, ומה שצריך לחזקה, עי' תפארת יעקב ושערי יושר ב' טו' דזה עושה את הרוב למברר.

אלא נטלן והחזיקן כשהם נקובין מהו וכו', וקשה הלא הזאב ודאי ניקב והבעיה שאיננו יכולים לבדוק את אותו מקום שניקב אם לא היה נקב קודם, וא"כ הוי כאבדו בני מעיים שכשר? ברמב"ן והרא"ה שבאמת לא ברור שניקב וזה הספק עי' בדבריהם, וע"ע חו"ד לו' ב' ותבו"ש שם יט', ובקה"י ו' תי' דכיון דבא לפנינו מסופק חמור יותר מאבד

דאתיליד בה ריעותא, לגבי ריעותא שנולדה מחיים, עי' רמ"א נ' א' ובש"ך שם סק"ג. לגבי ריעותא שעושה ספק שקול, עי' רשב"א ור"ן שהביאו דעת רבינו יונה דאסור ועי' קה"י. לגבי ריאה אי מהני החזקה עי' רשב"א דהביא דעת רבינו יצחק הלוי דלא מהני והוא חולק וס"ל דטריפה בכלל בני מעיים, ואף שלגבי בדיקה כשהיא לפנינו חייבת לכו"ע זה מדרבנן.

ע"ב

מי קמדמית איסורא לסכנתא וכו', והחילוק ברור דבאיסור גם אם אכל איסור מעשה עבירה לא היה דנהג כהוגן, אבל באיסורא המציאות היא הקובעת את האיסור, ועי' באחרונים חו"ד לו' ב' וחמד"ש יו"ד ה' שהאריכו לבאר דעת רבי אבא שדימה ביניהם.

במו"מ שבין אביי לרבא, עי' רשב"א שביאר מה נקודת המחלוקת ביניהם, ומה שחידש שלדעת אביי כל ספק התלוי במקרה המתחדש אזלינן לקולא גם כשאין חזקה, ולמה זה לא סותר לכלל שספק דאורייתא לחומרא?, עי' שב שמעתתא א' ד' ואבי עזרי שחיטה א' יג', ועוד מהלכים בבאור הסוגיא עי' ראש יוסף פני יהושע ומהר"ם.

מתיב רב שימי וכו', ואף שבכל מקרה גם לשיטתו יקשה מאי שנא מכל ספק טומאה ברשוה"י דמטמאים? עי' רשב"א ופני יהושע מה שתירצו.

ואמר ריב"ל מה טעם וכו', ברש"י ביאר דהוא מ'טעם רוב' וכמו רובא דליתא קמן, עי' אחיעזר ח"ב א' ה', והרמב"ם פרה ט' טז' כתב דהוא מטעם ס"ס, ועי"ש משנה אחרונה שדן איך מהני ברשוה"י שס"ס טמא, ועי"ש עוד בר"ש.

ובבאור הוכחת הגמל מדברי רש"י בפירושו השני נראה דאם הניחה מגולה מעיקרא כשירה והקשו על זה הראשונים דלא יתכן, ולכן פירשו אחרת את הראיה, עי' רמב"ן, בעל המאור, וראב"ד בשיטמ"ק.

**לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'
ל"ישיבישע בלאט" מהדורה מתוקנת ומורחבת, או לקבלת הדף מידי יום
שלח בקשה ל- 7652935@gmail.com ואנו נשלח לכם בל"ג מידי יום.**